

Előfizetési árak helyben és vidéken:
 Egy évre - - - - - 12 korona
 Félévre - - - - - 6 korona
 Negyedévre - - - - - 3 korona
 Egyes szám ára - - - - - 12 fillér.
 Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.,
 ahová a lap szellemi és anyagi részét
 illető közlemények intézendők.
 Ilyen közleményeket és megkereséseket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

A városi kölcsön.

—, július 16.

(P). A budapesti kereskedelmi és iparkamara minap megtartott ülésében bizonyos szempontból és nekünk különösen rendkívül érdekes és figyelemre-méltó beszédet mondott Lánczy Leó, a kamara elnöke, különben a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnökgazgatója. A kamara egyik tagja tudniillik interpellációt intézett az elnökhöz, valjon nem tartja-e szükségesnek a kamara állásfoglalását az osztrák-magyar bank magatartásával szemben. Dacára tudniillik annak, — így szóltak az illető kamarai tag szavai — hogy a pénzpiac állandóan javul és ma szinte már kedvezőnek mondható, az osztrák-magyar bank a kamatlábat nem hajlandó leszállítani. Lánczy elnök, az ország egyik legnagyobb és legképzettebb kapacitása erre azt válaszolta, hogy szerinte az osztrák-magyar banknak eljárását kifogásolni nem szabad. Nem szabad pedig azért, mert a mi pénzügyi viszonyaink javultak ugyan, de ez a javulás csak látszólagos. Értékeinket el tudtuk helyezni a külföldön és innen van egy kis pénzbőségünk. De mihelyt valamely válság vagy más ok merül fel, ezek az értékek rohamosan visszaözönlének és egy ily egészen közel álló eshetőséggel számolnia kell annak az intézetnek, illetőleg intézeteknek, melyeken egy ország pénzügyi helyzete, az ezért való felelősség nyugszik.

Lánczy Leó, illetőleg a vezetése alatt álló Pesti Magyar Kereskedelmi Bank részt vesz abban a kartellben, mely tudvalevőleg komoly bázison nyugvó ajánlatot tett Ujvidék városának, a tervezett 9 milliós kölcsönre és így Lánczy beszéde után érteni tudjuk azokat a súlyos feltételeket, melyek mellett a kartell hajlandó lett volna a kölcsönt folyósítani és amelyek nem voltak arányban azzal a jóhírral, mely most mindenfelé a pénzpiac állapotáról el van terjedve. A város elhatározta ugyan, hogy tovább tárgyal és iparkodik majd kedvezőbb feltételeket elérni, de amint eléggé illetékes helyről értesülünk, azok a feltételek, melyeket a városnak eddig kilátásba helyeztek, szintén igen súlyosak és a mi városunk háztartásába beilleszthetők csak igen nehezen volnának. Foglalkoznak ugyan, mint értesülünk

— egyesek is a 10 milliónyi kölcsön megszerzésével, különösen a külföldi piacon, de az eddigi jelek után ítélve, ezek is csak városi kötvényekre tudják a pénzt megszerezni, amelyeknek azután az országgyűléstől az adómentességet kellene kérnünk és megkapnunk, hogy egy kis tized százalékkal kedvezőbb feltételek mellett legyen a kölcsön folyósítható.

Már most mit tegyen a város?

A pénzre a városnak szüksége van. Egy pár intézményt már létesített folyó kölcsönből, de a beruházásoknak legnagyobb része még hátra van. És ezek között különösen kettőnek: a vízvezeték-csatorna és az állandó Dunahidnak létesítése áll előtérben és megvalósítása ma-holnap döntő stádiumba kerülhet. Az egyikhez 3 millióra volna szüksége a városnak, míg a másodiknál is — legszebb kormánytámogatás mellett legalább két millió korona költség jelentkezik.

A látszólagos pénzpiacjavulás fenáll; gyökeres javulásra egyelőre kilátás nincs. Az eddig beérkezett ajánlat, illetőleg ajánlat-tervezetek súlyosak és a mi polgáraink aligha bírják el.

Ezekután már csak — szerény véleményünk szerink — kettő maradhat hátra.

Vagy lemond a város a nagyfontosságú kérdések megoldásáról és nem épít vízvezeték, csatornát, hidat, színházat stb. addig, míg a kedvezőbb viszonyok egy nagy kölcsön felvételét megengedik: és mi volnánk az utolsók, akik emellé az indítvány mellé állanánk. Mert erős a meggyőződésünk, hogy e városnak ép oly szüksége van az említett beruházásokra, mint az embernek a falat kenyérré.

De van egy másik lehetőség: és erre kívánnók az illetékes körök figyelmét felhívni.

A kontemplált terv szerint a város 50 évi amortizációs kölcsönt kívánna felvenni. Mi semmi nehézségbe ütköznek nem találjuk, ha a tanács oly indítvánnyal jönne, hogy ez a kölcsön 70 esztendő alatt legyen törlesztendő. Ezzel azután már a jelen generációnak kedvezőbb feltételek volnának elérhetők. És ezt az indítványunkat egyszerűen csak azzal a méltányos és igazságos érveléssel kívánjuk támogatni: hogy nem tartjuk helyénvalónak, miszerint oly intézmények, melyeknek hasznát és előnyeiket két-három generáció

élvezi, hogy egy ily hatalmas és óriási összeget felemészítő építményeknek költségeit egy generáció fedezze; hogy ez a generáció csak azért fizessen most többet, hogy 50 esztendő múltán a hálás utódok elismeréssel emlékezzenek meg a dicső elődökről.

Erre az elismerésre egyáltalán nem lesz szükségünk már akkor, amikor a férgek szitává rágták már kadaverünket és sokkal megnyugtatóbb, ha nem nagy megterheléssel lehetővé tesszük a tanács által kontemplált munkák elkészítését, ami Ujvidék fejlődésének, biztos jövőjének zálogát képezne.

Néhány szó a veszettségről.

Friedmann Mór, m. kir. állatorvostól.

Városunk területén utóbbi időben oly gyakran, ugyyszólván naponta fordulnak elő veszett és veszett-gyanus ebek által történt harapások, hogy a hatóság, kénytelen volt a legszigorubb ovó és elfojtó intézkedéseket elrendelni és foganatosítani.

Dacára ennek, dacára a többszöri hirdetmények kiadásának, dobolásnak és a szabadon talált ebek összefogása- és kiirtásának, mégis fordulnak elő újabb harapási esetek; — különösen pedig a szülők felügyelete nélkül hagyott gyermekeket harapnak meg a kóbor ebek.

A közönség nagy része, nem hogy betartaná az elrendelt intézkedéseket, hanem szaturát lát benne, mert az ő kis kutyuskája nem szaladgálhat szabadon és nem harapdálhat össze pár gyermeket. Pedig, ha tudnák, mily veszélynek teszik ki magukat, családjukat és embertársaikat, — igazán nem volnának oly rabjai kutyáiknak, de mindenesetre betartanák azt, hogy veszettségi esetek ideje alatt, otthon is, minden eb megköttve tartandó, utcára pedig csak is biztos szájkosárral, pórázon vezetnék, a mint ezt az 1888. VII. tc. 188. §-a büntetés terhe alatt elrendeli. — Ily esetekben a közönség intelligenciájára is kell, hogy a hatóság számíthasson, mert hiszen minden ebet őriztetni nem lehet. Mindenki, aki látja, hogy valakinek ebe szabadon van és nincs megköttve, jelentse fel az illetőt a rendőrkapitányságnál, — ezen tétével igazán a közérdeknek használ és talán egy csomó embert ment meg attól, hogy legjobb esetben is, hetekig a Pasteur intézetben kellessen azokat oltatni.

Különösen hangsúlyozom, hogy a tanítók és szülők gyermekeiket ismételtén, esetleg naponta is figyelmeztessék arra, hogy ebekkel ne játszanak; ha valahol kutyát látnak, igyekezzenek azt elkerülni, mert veszedelmes

BOGDÁNY és **TÁRSA**

Budapest,
 VI. Dalmok-utca 12. sz.
 Telefon 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat.

Ujvidék, Tököly Imre-utca 11. Telefon 219.

KRON KÁROLY FIA

cég Ujvidéken tisztelettel értesíti n. é. vevőit, hogy a nyári ujdonságok lenge selyem szövetekben: mint Eolienne, pouplin, ottoman, marquissete, valamint batistok, ruhavásznak, shantung, tussor, foulard, madeirahimzések, sima és himzett piquékermék, francia percailok és delainek-beleértve a legutolsó hetek kreációit is — raktárra érkeztek és a cég nagyszámu kirakataiban kerülnek folytatólagosan kiállításra.

betegség származhatik abból, ha kutyákkal játszanak.

Ezzel kapcsolatban meg kell emlékezni azon rossz szokásról, mely a külső városrészekben divik; az összes gyermekek az utcán tanyáznak, persze ha jön egy gyanus eb, — végig harapdálhatja valamennyit, — ez könnyen megtörténhetik, mert többnyire szomszédos falvakból szaladnak ide az ilyen ebek; — de ezenkívül is, az ilyen csoportos egyttanyázás az utcán könnyen terjeszti a többi ragályos betegséget is. Ennek megszüntetésére valamit kellene tenni.

Ezek után rövid vonásokban megkísérlem a veszettségre vonatkozó tüneteket csoportosítva, a közönséggel megismertetni, talán sikerül ez által a figyelmét oda irányítani, hogy mily veszélylyel áll szemben minden ember, kit veszett, vagy gyanus eb meharap.

Hiszen ugyszólván minden háznál van kutya és mindenütt közvetlen közelben lehet a veszély. Óvakodjék mindenki, a mennyire csak lehet és forduljon azonnal szakértőhöz, illetve a hatósághoz, ha mégis megtörtént a baj.

Évente megdöbbenéssel veszünk tudomást azon szerencsétlen embertársainkról, kik veszett állatok által megmarva, oltásoknak magukat alávetni nem akarván, iszonyu kínok között pusztultak el.

A tudomány ismeri a veszettséget előidéző okot; a szakemberek mikroszkopjaikkal behatoltak e betegség minden rejtelmébe; kitartó, fáradságos, veszélyes és önfeláldozó munkájukat siker koronázta, — biztos talajra jutottak a veszettség előidéző oka, természete, minősége, lefolyása, kimenetele és gyógyítása tekintetében.

A nagyészű Pasteur, a szervezetben már meglevő rejtett betegséget oltásai által fel tudta tartani; a lappangó kórral, a fokonyként erősebben alkalmazott oltások által küzdelemre lépett, azt hatásában gyöngítette és mielőtt kárt tehetett volna, — teljesen megsemmisítette. Ha a küzdelem elég korán kezdődött, akkor nyert csatája volt az oltóanyagának a vírus felett és a már elvesztettnek hitt ember meg volt mentve.

A veszettséget már a legrégebbi irók is említik, így a negyedik században Kr. e. Aristoteles következőleg említi: „a kutyák veszettségben szenvednek, ez a dühöngésnek állapotába hozza őket, — a többi állatok is, melyeket megmarnak, megkapják a veszettséget“. Ugyszintén Ovidius és Plutarch is megemlékeznek e betegségről.

Ezen időtől kezdve, egészen Pasteur koráig, az 1880-as évekig azon általános nézet volt elterjedve, hogy e betegség spontán lép fel, — a nagy meleget, vízhiányt, idegességet, nemi ösztönöket stb. ilyen dolgokat tartották előidéző okul. Ekkor azonban a nagynevű tudós, Pasteur, kutatásai és védőoltásai által megvilágította a betegség mibenlétét és kimutatta azt, hogy a fent említett okok legfel-

jebb alkalmi okul szolgálhatnak, de a veszettséget elő nem idézhetik.

A betegség tulajdonképen egy oltási processzus, mely oltás a harapás, vagy marás alkalmával történik akkor, midőn a vírus vivőanyagával, a nyállal, az egészséges szervezetbe jut.

A ragályanyag a testbe jutván, az, az idegrendszer utján terjed a szervezetben; ha tulnyomólag az agyban történik a kifejlődés, akkor Pasteur szerint *dühöngő veszettség*, míg ha a gerinevelőben történik a lokalizáció, akkor az ugynevezett *csendes düh* fejlődik ki. Ezek közül az előbbi gyakoribb, e megkülönböztetés azonban egy és ugyanazon betegségnél különböző kifejlődési fokozata.

A veszettség kutyában az által jellegzetes, hogy mindig tipikusan, hevenyen lép fel és abszolút halállal végződik.

A dühöngő veszettségnek 3 stádiuma van, u. m.:

1. a kezdődő vagy lehangoltsági,
2. az izgatottsági, vagy dühöngési,
3. a benulási.

Az első stádium $\frac{1}{2}$ —2 napig tart. Ennek előjele a kutyák megváltozott magaviseletében felismerhető. Ez időszakban a kutyák haragosak, ingerlékenyek, féltékenységet mutatnak, bizalmatlanok, engedetlenek; szeretnek elbujni, fekhelyeiket gyakran változtatják, hirtelen felugrának — ismét mások nagyon is bizalmasok, — barátságosak. Izlésük megváltozik, kedvenc eledelüket ott hagyják és mindentféle tárgyat, mint követ, szalmát, rongyokat stb. előszeretettel szednek fel. Már ekkor nyelési nehézségek láthatók, keveset, vagy éppen nem esznek és hányinger is szokott jelentkezni.

A második stádiumban, mely 3 napig is tart, dühöngő és göresős rohamokat mutatnak időkénti alábbhagyásokkal; az egyes rohamok óráig eltarthatnak. Igyekeznek elszőkni, ismeretlen udvarok, utakon barangolnak és nagyfoku harapási vágy mutatkozik náluk, mely öntudatlan veszettség és dühöngési rohamokban végződik. A harapás kezdetben kapkodással kezdődik, mely fokozódik, mindent és mindenkit, gyakran saját gazdájukat is meharapják; némelyek önmagukat harapják, megtörténik azonban ritkán az is, hogy embert nem harapnak.

Nagy diagnostikai értékkel bír ezen állatoknak megváltozott hangja, mely sajátságos rekedt, durva üvöltő ugatásban nyilvánul.

Máskor e stádiumban nem találjuk a fent leirt izgatottságot, hanem nagyfoku levertség, butaság, kapkodás, ütések iránti érzéketlenség található az állatoknál.

A harmadik, vagy hűdési stádiumban, az állatok csontvázszerűen lesoványodnak, elváltozva néznek ki, alig ismerhetők fel, a szőrzet borzolt, szemek beesettek, a tekintet merev, üvegszerű. — Ekkor lép fel a nyelési benulás, az állatok nyelni nem tudnak, nyáluk erősen folyik, az alsó álkapocs benuult, miközben a nyitott szájából a nyelv kilóg; — majd

a hátsó testrészen egészen benuul, ugyszintén a belső szervek is és általános elgyengülés között, a betegség 8—10 napján, agybenuulásban kimulnak.

A *csendes düh*-nél, a második, vagyis az izgatottsági stádium hiányzik és ezért a halál már 2—3 nap múlva beáll.

Ezen, ember- és állatra nézve egyaránt veszedelmes betegség ellen egyedüli óvszer volna az állaudó szájkosár viselésének kötelező, országos elrendelése, az ebadóknak felemelése, az állatok gondozása és jó tartása; szép példát nyújt erre Németország, hol a fenti intézkedések behozatala óta, a veszettség csak ritkán fordul elő.

HIREK.

Bírói áthelyezés. Jurkovics Otthmár kir. törvényszéki bíró saját kérelmére Csikszere-dáról *Ujvidékre* helyeztetett át.

Bűnügyi törvénykezés. Érdekes és tanulságos statisztikai adatokkal szolgál alábbi kimutatás, amely szerint f. é. január 1-től június 30-ig 575 bűnügyi feljelentés érkezett az ujvidéki kir. ügyészséghez. A bűnügyek, amelyek miatt ezen 575 feljelentés tétellett, következőkép csoportosulnak: királlysértés 2, izgatás és hűtlenség 4, gyilkosság 2, gyilkosság kísérlete 2, gyilkosságra való felbujtás 1, szándékos emberölés 41, halált okozott súlyos testi sértés 1, szándékos emberölés kísérlete 15, gondatlanság által okozott súlyos testi sértés 21, gondatlanság által okozott emberölés 13, gyermekölés 2, súlyos testi sértés 33, gyújtogatás 3, rablás 7, lopás 101, orgazdaság 6, hivatali sikkasztás 3, sikkasztás 40, hűtlen kezelés 2, jogtalan elsajátítás 2, csalás 44, vagyonbukás 8, uzsora 1, megvesztegetés 3, zsarolás 7, közokirathamisítás 5, magánokirathamisítás 104, hamis vád 1, hamis tanuzás 3, hamis eskü 4, pénzhamisítás 4, hamis pénz kiadása 20, rágalalmazás és becsütlésértés 11, hivatali hatalommal visszaélés 6, hatóság elleni erőszak 17, sajtórendőri vétség 2, magánlaksértés, 7, gyermekrablás 1, párviadal vétsége 1, közbiztonság elleni kihágás és közveszélyű cselekmények 5, kerítés 2, csábítás 3, a Btk. 232. §-ába ütköző büntett 19, a Btk. 285. §-ába ütköző büntett 6, személyes szabadság megsértése 4. Az egyes bűncselekmények összegezésekor az 575-nél magasabb számot az a körülmény eredményezi, hogy egyes feljelentéseknél egyszerre több bűncselekmény panaszoltott.

Beiratkozások. Utána jártunk, mi igaz abban a városban elterjedt hirben, hogy a női kereskedelmi tanfolyam a jövő tanévvel nem nyílik meg és az igazgatóságtól azt a megnyugtató felvilágosítást vettük, hogy ezen hir *teljesen alaptalan*. A beiratkozások, melyek naponta d. e. 9—10 óra között folynak, eddig is oly szép eredménnyel jártak, hogy a tanfolyam fennállása teljesen biztosítva van.

SCHMIDT HIRNEVES CIRKUSZA

kedden, folyó hó 20-án tartja MEGNYITÓ DISZELŐADÁSÁT.

Az újvidéki keresztény szociális egyesület augusztus 1-én a dunaparti Ruzsicska-féle vendéglőben zártkörű nyári mulatságot rendez, melyet d. u. 4 órakor kerti katonahangverseny nyit meg. Ezt követi „A betörő“ c. 1 felv. vígjáték, továbbá egy német s egy szerb színi előadás, majd konfetti-csata és tombola, befejezésül pedig tánc.

Köszönet. Az ifj. Jójárt János főkapitány tiszteletére rendezett társasvacsera után fennmaradt összegből a rendező-bizottság 83 kor. 96 fill.-ért a gyermekbarátok egyletének jutott. Fentnevezett egylet elnöksége ez uton is hálás köszönetét mondja a nemes gondolkodású rendezőségeknek.

Nyári mulatság. Az újvidéki szervezett munkások vigalmi bizottsága e hó 25-én teke- és más tréfás versenyekkel, színi előadással és táncal egybekötött nagy nyári mulatságot rendez Ruzsicska dunaparti vendéglő-helyiségeiben. Színré kerül; „A megváltás felé“ 3 felv. színmű. A tekeverseny főnyereménye egy élő bárány.

Anyakönyvi hlr. Az újvidéki anyakönyvi hivatalnál e hó 9—16-ig bejelentett születések 12, még pedig 7 fiú, 5 leány; meghalt 11.

Kiállítás Újvidéken. Amerikai gyémánt király (központja Newyork, fióküzletei London, Párizs, Berlin, Bécs, Budapest, Belgrád és a világ minden nagyobb városaiban), Újvidéken *Winkle-féle házban Kossuth Lajos-utca 37. szám.* Több mint 100 ezer darab remek kivitelű párizsi és amerikai gyémánt ékszer utánzatok vannak kiállítva és elárúsítva: egymint gyűrűk, broszok, nyakendőtűk, karkötőtűk, kezelő-gombok, fülbevalók, koljek, kalaptűk, cigaretta szopókák, övek csattal, férfi- és női órák és láncok, stb. Az összes ékszerek olyan remekül vannak elkészítve, hogy ritka az a szakértő, aki meg tudja különböztetni a valóditól. Több amerikai és oroszországi fióküzletei felosztása miatt az összes még raktáron levő áruk bámulatatos ólós áron lesznek elárúsítva. pd. a melyek városokban 4 forintért lettek eladva, most itt csak 2 forint és ami 2 forint, az itt most 1 forintba kerül. Miután ily kedvező alkalom ritkán fordul elő az életben: mindenkinek ajánlatos tehát, ezen kiállítást vétel kötelezettsége nélkül megtekinteni. A kiállítás csak rövid ideig tart.

Elfogott zsebtolvaj. Rendőrségünk péntek délelőtt letartóztatta a „Vesza“ hajóval ideérkezett Obrencsevics György szerbiai katonaszökevényt, kit alaposan azzal gyanúsítanak, hogy a hajón legutóbb előfordult zsebtolvajlásokat ő követte el.

Közti vasut Zentán. A kereskedelemügyi miniszter a Dr. Zákó István és társainak a zentai vashídon át vezető közti vasut előmunkálataira megadott engedély érvényét 1 évre meghosszabbította.

Bács megye és a bortörvény. A Darányi Ignác földművelésügyi miniszter által megalkotott bortörvény az egész ország osztatlan elismerésével találkozott és a törvényhatóságok legtöbbje felirati üdvözléssel ad kifejezést lelkesedésének. Legutóbb Bácsbodrogszeg állott az üdvözlők sorába és feliratában biztosította a minisztert bizalmáról és hálájáról.

Bethlen Gábor Kör. A budapesti egyetem és főiskolák protestáns ifjúságának egyetlen élő organuma a Bethlen Gábor Kör, amelynek célja a protestáns magyar ifjúságnak Bethlen Gábor hazafias, vallásos és tudományos szellemében való összetartása, továbbá egy erkölcsi, mint anyagi támogatása. E cél elérésére a Kör összejeveleteket tart, vallásos,

tudományos, szépirodalmi és művészeti előadásokat, vidéki lerándulásokat rendez. Helyiségében billiárd- és olvasótermet tart fenn, hol kellemes, nyugodt szórakozással tölthetik tagjai szabad idejüket. A fővárosi lapokon kívül olvasótermében csaknem az összes vidéki lapok megtalálhatók. Nagy segélykönyvtárt létesített tagjai számára, melyben azok a tanulmányaikban nélkülözhetetlen és nehezebben beszerezhető könyveket, jegyzeteket szabadon használhatják. Legfontosabb azonban a Bethlen Gábor Kör életében az a segélyakció, melylyel felsegíti az arra érdemes tagtársait. Ez a segítő munka kiterjed a főiskolai ifjúság életének minden fontosabb mozzanatára. Megteremtette a Kör a Bethlen-Otthon, mely évről-évre nagyobb arányokat ölt és amelyben kevés pénzért, sőt egészen ingyen is kényelmes, állandó otthont nyújt szegény tagjainak. A kör titkári hivatala (VIII. Szentkirályi-utca 22, I.) rendelkezésére áll a szünidőben is mindenkinek, aki hozzáfordul tanácsért, utbaigazításért.

Diana sóborszesz mint háziszor kapható az egész országban. Köztudomásu, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes üzletekben fejbédörzsölésre és borotválkozás után arcfecskendezésre az urak használják. A fájdalmakat azonnal csillapítja. Maszirozásra általánosan minden házban csakis *Diana sóborszeszt* használnak. Egy üveg 40 fillér.

Messaline - és „Henneberg“
Radium - selyem, 1-35 kor.-tól
Louisine - **Selyem** feljebb, **hérmentve**
Taffet - és **vámmentesen.**
Minta postafordul-
tával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
Seidenfabrikt. **Henneberg in Zürich.**

Nyilt-tér.

Az életnek csunya berendezése,

hogy még a pompázó virág mögött is veszedelem leselkedik, amely végzetessé válhat. A nyári meghülés ilyen veszedelem, csak hogy sajnos nem veszik eléggé komolyan és a kár sohasem marad el. Legyőzésének legkényelmesebb és legkellemesebb útja a Fay-féle valódi szodeni ásványpasztilla használata, a melyet egy skatulyával 1 korona 25 fillérért minden gyógyszerárban, drogériában és ásványkereskedésben meg lehet venni.

Vezérképviselő: Ausztria-Magyarországra: W. Th. Guntzert, Wien, IV. Gr. Neugasse, 17.

Felelős szerkesztő: P a p S á n d o r.
Laptulajdonos: Balla Árpád.
Igazgató: Zanbauer Ágoston.

Hirdetések.

11719. sz. tkvi. 1909.

Póthírdetmény.

A titeli kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a titeli első takarékpénztár r. t. végrehajthatónak Gyákov Szteván, Katity Sándor és Katity Gruja dunagárdonyi lakos végrehajthatást szenvedettek elleni 140 kor. s jár. iránt végrehajthatási ügyében az 552/909 kt. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a dunagárdonyi 181. sz. betétben A I. t. c. sorsz. ingatlanok Katity Gruját illető 1/3 jutaléka 150 kor. kikiáltási árban Dunagárdonyi község házához 1909. évi július hó 29. napján d. u. 3 órájára kitűzött árverés az 1881. L X. t. c. 167. §-a alapján a sajkásgyörgyei szerb hitelszövetkezet végrehajtható érdekében is 90 k. tőke követelése s járulékai kielégítése végett megtartni fog.

Kelt Titel, 1909. július hó 8-án.

A kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.

Lestyánszky Pál, s. k.
kir. táblabíró.

Egy külön kijáratu

utcai szoba kiadó.

1—5

Zrinyi Ilona-utca 42. sz.

Nevelő-intézet.

A „Szegedi Deák-Otthon“ mint fiúnevelő-intézet nemzetiség és felekezeti különbség nélkül vesz fel növendékeket, kik a középiskolák bármelyikében, a tanító-képzőbe, a kereskedelmi, polgári iskolába járnak. Ellátási díj évi 400 korona. Bő tájékoztatást nyújtó prospektust készséggel küld

Bohn Károly,
igazgató.

Szeged, Tisza Lajos-körut; telefon 514.

11721 sz. tkvi 1909.

Póthírdetmény.

A titeli kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a titeli első takarékpénztár r. t. végrehajthatónak Gyákov Szteván és tsai dunagárdonyi lakosok végrehajthatást szenvedettek elleni 140 k. s j. iránti végrehajthatási ügyében az 5335/1909. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a dunagárdonyi 183 sz. betétben A. I. 1—2 sorsz. a. Katics Sándor nevében felvett ingatlan 434 k. + 1—3 sorsz. ingatlan 87 k. 30 k. 1895 k. kikiáltási árban Dunagárdony község házához 1909. évi július hó 29-ik napjának d. u. 3 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t. c. 167. §-a alapján a sajkásgyörgyei szerb hitelszövetkezet végrehajtható érdekében is 190 k. 220 k. 150 k. 150 k. 190 k. 110 k. 200 k. 190 k. 300 k. 270 k. és 150 k. tőkekövetelése s jár. kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt Titel 1909. évi július hó 9-én.

A kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.

Lestyánszky Pál
kir. táblabíró.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy *fehértémű varrodámat* himzömütermemmel egészítettem ki, hol mindennemű himzést, egymint *fehér, színes és madeira himzést, ugyszintén monogramokat* a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig a legizlésebb kivitelen *gyorsan és jutányosan készítek.*

HALÁSZ ERNESZTIN

Kossuth Lajos-utca 8.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszor, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynél, oszúznál és meghűléseknél, bedörzsölés-képpen használva.**

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszerár az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Szt. Lukácsfürdői

kristályforrás-ásványviz.

Étvágyat javít,
Gyomorrontást megakadályoz.

Főraktár Ujvidék- és környékére: **Bauer Gyula**
sörnagykereskedőnél Ujvidéken. 1—10

Matkovits

szobafestő

és mázó

Rókus

KOSSUTH LAJOS-UTCA 45.
ÖRMÉNYTEPLOMHÁZ.

Tudomásul.

Van szerencsém a t. közönség és üzletfeleim szives tudomására hozni, hogy mindenemű *villamos berendezéseket, házi vezetékeket, erőátviteli munkát, kirakatberendezéseket, reklam-világítást* jótállás mellett és mérsékelt árakon elvállalok, valamint mindennemű *víz-vezetési, klozet és fürdő-berendezéseket*, nem különben *házi-sürgöny* berendezést elvállalok.

E szakmába vágó összes javítások eszközésére vállalkozom. Tisztelettel
4—10 **Bernold Lipót és társa.**

Gőztéglagyár.

Fraunhofer, Marx és Schneider Ujvidéken ajánlják legjobb minőségű és szép kivitellű *fali-, gép-, kut-, lépcső-, kövezőtéglákat és cserepeket*, francia biztonsági duplahornyu szellőfogóval ellátott *átfedő tetőcserép* és a hozzávaló *kupcserép* kátrányozott és anélkül 2020. szám stb. a legolcsóbb napi árak mellett.

Megrendelések alkalmával kérjük a nagyérdemű közönséget megbizottunkhoz, **Profuma Károly** urhoz (*Trinyi Ilona, ezültkő Kigyó-utca 14. sz.) fordulni.* 6—10

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
ÜDÍT-GYÓGYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fűvénnyel képződésnél a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult

Orvosilag ajánlva.

Képviselőt és főlerakat: **Dietzgen Imre**
10—12 **Fia** cégnél Ujvidék.

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

az 1909. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férőruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
elegendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K.-ért, szintegy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamarant stb. gyári árakon küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előző, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségét közvetlen **Siegel-Imhof** cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékeny. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

15089. szám.

Kig. 1909.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa az új városi ártézi fürdő berendezéséhez szükséges butorok beszerzése céljából 1909. évi július hó 31-én délelőtt 11 órakor a városház kis tanácsstermében nyilvános írásbeli versenyárgyalást tart.

Csak a hivatalosan megállapított ajánlati minta és annak mellékletét képező jegyzék kitöltésével szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatok borítékba következő felírással látandó el: „Ujvidék szab. kir. város tanácsának Ujvidék. Ajánlat a 15089/kig. 1909. számú versenyárgyalási hirdetéssel kiírt ártézi fürdői butorzat szállítása ügyében.”

Felhívatnak vállalkozni szándékozók, hogy a város házi pénztáránál készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban előzőleg már bánatpénzül letett 300 (háromszáz) koronás nyugtával vagy postai feladóvevénynyel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb 1909. évi július hó 30-ik napjának déli 12 órájáig a városi tanács iktató hivatalába nyujtsák be.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők és azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A hirdetés, a szállítási feltételek, az ajánlati minta és ennek mellékletét képező jegy-

zék a hivatalos órák alatt a város gazdasági ügyosztályában megtekinthetők és érdeklődőknek meg is küldetik, ugyanezen ügyosztályban a szállításra vonatkozó szóbeli felvilágosítások megadatnak.

Azon pályázók, akik a városi hatósággal üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképeségüket azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Az ajánlattevők ajánlataikkal az odaitélés jogerőre emelkedéseig kötelezettségben maradnak.

A város közönsége fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

A szállítandó butorszükséglet 8—10.000 koronát tesz ki és a szállítási feltételekben van részletezve.

Ajánlatban a szállítási határidő az ajánlat illető részének kitöltésével pontosan megjelölendő.

Mejegyezzük, hogy a fürdőnek mentől sürgősebb berendezése a város közönségének fontos érdekét képezi, miért is felhívatnak ajánlattevők, hogy lehető rövid szállítási határidőt ajánljanak fel.

Ujvidék szab. királyi város tanácsának 1909. évi július hó 12. napján tartott üléséből.

Dr. Demetrovits,
polgármester.

1—2

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

Főtér, saját ház Pazar berendezés, látványosság. **Telefon 105.**

ALAPITTATOTT 1866-ban.

Fűszer, osemege-, sajt, saját termésű borok, valódi szerémi szilvrium kereskedés.

Bel- és külföldi borok.

Legfinomabb teák.

Oukrozott gyümölcs.

Likörök
Zöldség
Gyümölcs és hal
Conservek
Vadak
Hízalt szárnyas
Finom felvágott és hús-
Neműek.

Jamaika rum
Tea sütemény
Kugler-Gerbaud
Sütemények és bonbonok
Mézskalács
Libamáj
Szárnyas és tengeri rák
Pástétomok.

Töltött francia
Dinnye
Magyar és francia pezsgők
Kassai és prágai sodar
Angol húsos szalonna
Füstölt lazac
Óriás kelet-tengeri hering.

Ozsonnák és jourok részére hideg plattnik és halak díszes elkészítését elvállaljuk.

Telefon rendelések azonnal eszközöltetnek, vidéki megrendeléseket ingyen osomagolásban a beérkezési napon adunk postára.

Árlap ingyen és bérmentve.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy üzletemet

Kossuth Lajos (Fő)-utca 23. szám

alá fogom áthelyezni.

Az átköltözködést megkönnyebbitendő, az összes *arany-, ezüst, és ékszer árut fali zseb-, inga-, ébresztő, stb. órákat, valamint argenter-özüst, Chinaezüst és mindenfajta optikai árut*

meglepően olcsó árakon bocsátom eladásra.

Mindenkinek saját érdekében áll tehát ezen alkalmat felhasználva *rendkívül olcsón bevásárolni.*

Tisztelettel **KRAUSZ SAMU,**

órák, ékszerész, látszerész **UJVIDÉK, Ferenc József (fő)-tér 3. szám**
WAGNER Testvérek-féle házban.

Szerémi borozó

U J V I D É K E N .

Kenyér-utca 23. szám.

a Központi Hitelintézettel szemben.

Abban a borozóban kizárólag Schwarz József ur legkiválóbb saját természetes borai, saját őzöld hordókban és szilvéri Kamenicán a Paraga hegyen fekvő 90 holdas művelésből poharankintés zárt palackokban mérsékelt árakon kerülnek kimerésre.

Megrendelések hordókban 50 litertől feljebb Schwarz Testvérek o. irodájában Háltér 12. sz. alatt felvételnek.

Az étkezéskor lehet jó és olcsó ételket kapni. 27—50

Omnibusz.

Egy könnyű járatu, jó karban tartott omnibusz, mely főleg vidéki vendéglősök számára igen alkalmas, *szabad kézből, olcsón eladó.* Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Keresek augusztus elsejére három vagy négy szobás lakást, lehetőleg a belső városban.

Értesítéseket kér **MAYER JÓZSEF**
Ferencz Józseftér 2.

ELISMERT LEGHIRESEBB CSÉPLŐHÉSZLETEK TELJES JÓTÁLÁSSAL ÜZEMBEN BÁRMIKOR MEGTEKINTHETŐK.

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VACZI-ÚT 30.

ELSŐRENĐŰ SZIVÓGÁZTELEPEK ÜZEMKÖLTSG. LŐERŐ ÓRÁNKINT KB. 14-2 FILLER ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA. ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Miért vesz minden szegény és gazdag

23-25

DIANA sósborszeszt?

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó

masszirozást.

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és megerőltetéstől keletkezett és visszamaradt fájdalmak.

Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt

elmúlnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan cseppenként cukorra vagy vízbe

veszik

mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is

kincset ér egy üveg valódi

DIANA SÓSBORSZESZ.

Bedörzsölés után a fáradt, vagy elernyedtt izmok és idegek visszanyerik természetes frissességüket és rugékonyságukat.

Akik sokat utaznak,

sok minden, az utazásnál elkerülhetlen kellemetlenségektől és bajtól meg lesznek óva, ha **DIANA-sósborszeszt** visznek magukkal. Mert a **DIANA-sósborszesz** ihatóvá és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb vizet is, hőségétől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és házi szer. **Hajón utazókat** megóvjá a rettenetes tengeri betegségekből származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekápolásnál

valósággal nélkülözhetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipárlását, a gyakori mandula- és toroklobot; fogásnál minimálisra redukálja a fájdalmakat

Munkások,

akik testi erejük után szerzik meg a mindennapi kenyeret, utólérhetetlen, kiváló izomerősítő szert nyernek a **DIANA-sósborszeszben**. A fáradt testre üdítőleg hat, a gyakori hát- és derékfájást meggátolja, néhány előzetes bedörzsölés által.

Az egész országban mindenütt kapható.

Egyedüli készítő: **Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5.**

Minden üvegnek plombálva kell lenni. Használt „DIANA sósborszesz” üvegeket nem veszünk vissza.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett	Egy üveg Diana sósborszesz 44 fillér.	Egy n. üveg Diana sósborszesz 1 kor. 10 fillér.	Egy legn. ü. Diana sósborszesz 2 kor. 20 fillér.
---	---------------------------------------	---	--

Hivatalnokok, díjnokok,

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, hálsabb szert nem találnak a **DIANA-sósborszesznél**, amely a sok ülésből származó, elmaradhatlan bajok ellen a leghatásosabb, biztosan ható szer.

Mint arcápoló szer,

a legkiválóbb a **DIANA-sósborszesz**, amely eltünteti a mitesszereket, az arcbőrt simává, tisztává varázsolja. Sikerral alkalmazható izzadás ellen, valamint szájbűz megszüntetéséhez. Fürdővizben, mosdóvizben használva, a testnek bámulatos rugékonyságot, üdéséget kölcsönöz.

Fejfájásban

szenvedők állítása szerint a **DIANA-sósborszesz** biztosan hat és a legolcsóbb házi szer.

Esténként miért használják oly előszeretettel a

DIANA SÓSBORSZESZT

minden házban?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg van erőtelve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól bemasszirozza magát a

DIANA sósborszeszszel:

Mert erősíti és edzi a testet.
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.
Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal felfrissül az egész szervezet.
Mert a has masszirozása által a széklet teljesen rendbe jön.
Mert a bágyadtság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik.
Akik egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, irnak: rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfigyeshetően egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA sósborszeszszel,

mely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg.

ELADÓ.

A mai kor igényeinek teljesen megfelelő, modern és csaknem egészen új

üzleti berendezés

igen olcsón eladó.

Cím megtudható e lap kiadóhivatalában.
3-3

Eladó

3 gyalupad és az összes asztalos szerszám, 3 munkás részére eladó.

2-3

IVITS SZVETOZÁR.

Eladó.

A Duna köz-
zeleiben elterülő szőlőtelepen mintegy 1/3 hold nemes füzes termése előnyös áron eladó.

Idel Illés.

Eladó.

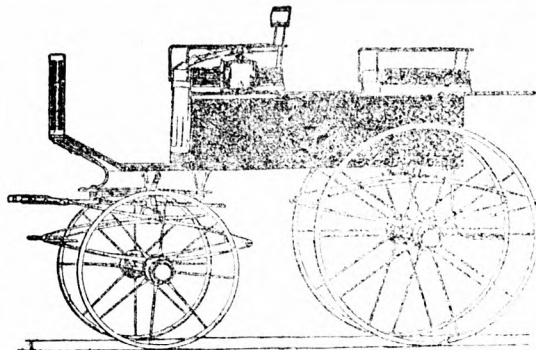
Attila-utca 3. számú ház szabad kézből eladó.

Bővebbet ugyanott.

Futókocsik, kétkerekű kocsik, homokfutókocsik, hajtókocsik, vadászati hajtókocsik, coupék nyitott és félfedeles kocsik, landaui kocsik, omnibuszok mentőkocsik, halottaskocsik

valamint mindennemű

luxus- és üzleti- kocsik a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Hajlított kocsialkatrészek nagybani gyártása.

Használt kocsik javíttatnak vagy becsereíttetnek.

Legújabb kitüntetés: London 1908. arany érem.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Első délmagyarországi kocsik- és gőzhajlítógyár gőzfűrésztelep

REICH MÁTYÁS ÉS LEBHERZ KÁROLY

Megyei — interurbán Telefon 134.

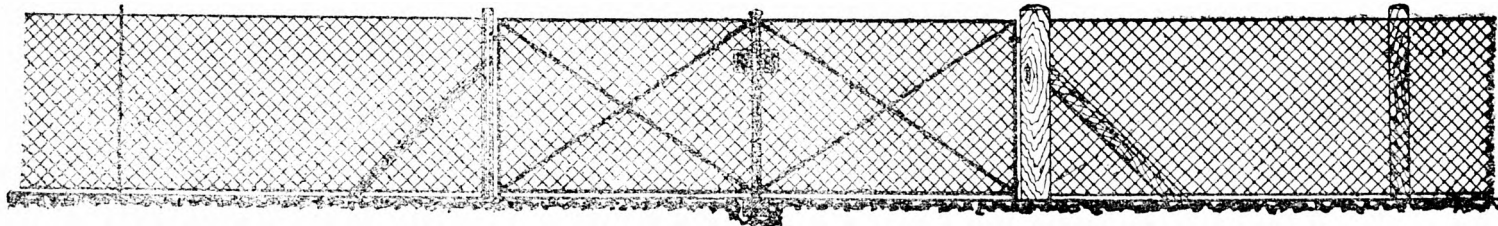
UJVIDÉK, (a Limán-on).

OLCSÓ SODRONYKERITÉS!

Sodrongépfonatok vas- és horganyzott sodronyból,

a sodrony vastagsága és fonatűrűsége szerint négyszögméterenként

30 fillértől feljebb K. 1-20-ig.

WITZ FERENCZ,

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

sodrony-szövet-, fonat-, rács-, matracz- és szitaárú-gyár

UJVIDÉK Buzatér 15.

Képes árjegyzék és költségelőirányzatok ingyen és bérmentve.

Szolid, gyors és pontos kiszolgálás!

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

Magyar ásványvíz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorhaj ellen
Borszéki Fokut, az ásványvizek királya, kőszvény ellen
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen
Bodoki Matild, alkális savanyúvíz

Baross, vesebaj ellen
Borhegyi, húgyhajtó
Bohóti, üdítő víz
Előpataki, sárgaság ellen
Felsőrákosi Mária, légcsőhurut ellen
Hargitaligefi, üdítő ital

Horgász, étvágygerjesztő
Káson-fokut (Salutaris,) jód és lithium tartalmu
Repáti, égvényes ásványvíz
Székely-Selters, idült gyomorhajok ellen
Szojkal, cukorbetegség ellen

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a

természetes ásványvíz

gyógyhatásán és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

Ujvidéki képviselő: Schossberger Adolf, továbbá kaphatók a vizek még: Dietzgen I. és Fiai, Wagner Testvérek, Ludwig J. és Stefanovits L. Fia cégeknél.